

Uitgeknald reconstructie | Er is een politieke meerderheid voor een afsteekverbod van vuurwerk. Hoe kwam het zover?

Het vuurwerkverbod begon met een boze Groninger

Jeroen van Raalte en Ole Stegeman
redactie binnenland

Toen Johan Meijering met de jaarwisseling van 2006 op 2007 de straat op ging, schrok hij zich een ongeluk. "Het leek wel oorlogsgebied", vertelt de nu 78-jarige Groninger. Als oud-politicaan was hij wel wat gewend. "Maar ik ben kruipend naar huis gegaan. Dit is waanzin, dacht ik. Toen ging er bij mij een knop om."

Na die nacht werd een verbod op consumentenvuurwerk zijn persoonlijke missie. Met twee medestanders richtte hij eind 2007 de stichting Staakt Het Vuren op. Veel weerklank vonden ze niet. "Ik ben als een roepende in de woestijn begonnen. Honderden doodsbedreigingen heb ik gehad. Gelukkig gingen de oogartsen achter ons staan."

De Groninger had 'tranen in zijn ogen' toen hij deze week het nieuws vernam. Achttien jaar na zijn eerste oproep lijkt een vuurwerkverbod realiteit te worden. Nu de VVD en NSC overstag zijn gegaan, tekent zich in de Tweede Kamer een ruime meerderheid af. Volgende week dinsdag stemt het parlement over een verbod. Hoe kwam het zover?

Oogartsen publiceren voor het eerst cijfers over alle vuurwerkslachtoffers, van wie de helft omstander blijkt.

2008-2009

Drie burgers richten de stichting Staakt Het Vuren op, die pleit voor een verbod op consumentenvuurwerk.

2007

De burgemeesters van de grote vier steden sturen aan op een 'andere vuurwerktraditie'.

2012

Twee raadsleden van GroenLinks lanceren een burgerinitiatief voor een vuurwerkverbod.

2009

Bezorgde oogartsen

Iedere jaarwisseling is het raak in het Oogziekenhuis in Rotterdam. Slachtoffers met ernstig oogletsel, vaak nog kinderen, belanden op de spoedeisende hulp. Oogarts Tjeerd de Faber herinnert zich een geval van na de eeuwwisseling. "Een vader kwam binnen met een kind van drie in zijn armen. Blind aan één oog door een vuurpijl. Deze onzin moet ophouden, dacht ik toen."

Vanaf 2009 gaat De Faber, op dat moment voorzitter van het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap, met vakgenoten de cijfers van alle oogletsel met de jaarwisseling landelijk bijhouden. "Toen zijn we ons kapot geschrokken", vertelt hij. "De helft van de slachtoffers bleek omstande."

Bij de media vinden De Faber en zijn Nijmeegse collega Jan Keunen een luisterend oor. Rond de jaarwisseling komen filmploegen langs in het Oogziekenhuis om verslag te doen. Maar op het Binnenhof krijgen ze geen voet aan de grond, vertelt Keunen, zelf actief bij de VVD. "Mensen zeiden tegen mij: 'Jan, waar ben je mee bezig?'"

GroenLinks en de Partij voor de Dieren dienen een initiatiefwet in om consumentenvuurwerk te verbieden.

2020

De Onderzoeksraad voor Veiligheid adviseert vuurpijlen en knalvuurwerk te verbieden. Dat gebeurt in 2020.

2017

Voortaan mag op oudejaarsdag alleen nog 's avonds vuurwerk worden afgestoken.

2014-2015

In het Vuurwerkmanifest roepen artsen, organisaties en burgers op tot een vuurwerkverbod.

2014

Hilversum voert als eerste gemeente een plaatselijk vuurwerkverbod in.

Burgerinitiatief

Rond dezelfde tijd roeren twee gemeenteraadsleden van GroenLinks zich, Arno Bonte uit Rotterdam en David Rietveld uit Den Haag. Ze klimmen in de pen en lanceren – nadat hun opiniestuk in NRC geen verandering teweegbrengt – een officieel burgerinitiatief om een vuurwerkverbod op de agenda van de Tweede Kamer te krijgen. 64.000 mensen ondertekenen de oproep. Later richten ze ook nog een meldpunt vuurwerkoverlast op.

Maar zelfs hun moederpartij voelt aanvankelijk niets voor hun initiatief, vertelt Rietveld. "Eerder dacht dat de hele bevolking vuurwerk leuk vond. Terwijl uit een opiniepeiling bleek dat bijna de helft van de Nederlanders een verbod steunde. Er was een enorm gat tussen hoe de politiek dacht over draagvlak en de werkelijkheid."

De wens van een vuurwerkverbod is helemaal niet nieuw. Al in de jaren vijftig van de vorige eeuw vraagt de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) erom. Sceptici vrezen dan dat het de illegaliteit in de hand zou werken – nog altijd een actueel bezwaar, al wordt in die tijd niet bedoeld op cobra's en nitraten, maar op zelfgeknutselde knallers. In de jaren tachtig doet een staatssecretaris een verbod nog af als onwenselijke inbreuk op de privésfeer.

Lokale bestuurders blijken welwillender. In 2012 vragen de burgemeesters van de vier grote steden om onderzoek naar 'een andere vuurwerktraditie'. Toenmalig staatssecretaris Joop Atsma meent echter dat het in de samenleving aan draagvlak ontbreekt. Hij wil niet tornen aan een 'typische Nederlandse traditie'.

Tot één aanpassing is de Haagse politiek in die jaren wel bereid: vanaf 2014 mag vuurwerk pas vanaf zes uur 's avonds op oudejaarsdag worden afgestoken, in plaats van tien uur 's ochtends.

D66 schaart zich achter een verbod op consumentenvuurwerk.

2023

In de coronajaren geldt tweemaal een afsteekverbod. Het aantal slachtoffers daalt drastisch.

2020-2022

De brandweer en de politie ondertekenen het Vuurwerkmanifest.

2025

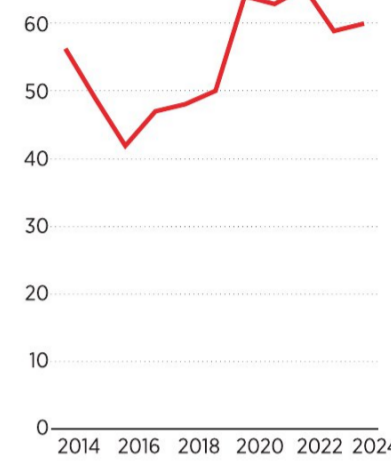
De VVD en NSC gaan overstag, waardoor in beide Kamers een meerderheid voor een vuurwerkverbod is.

Het CDA is om en steunt een verbod.

2025

Stelling: Het afsteken van vuurwerk door particulieren moet helemaal worden verboden

— % Nederlanders die het er (helemaal) mee eens zijn

Politieke opwinding

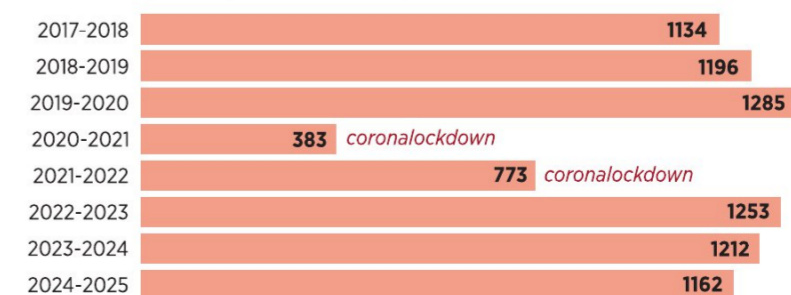
Dan breken de coronajaren aan. Tot tweemaal toe geldt een landelijk vuurwerkverbod. Oogartsen zien hun gelijk bevestigd. "Slechts één blind oog met de jaarwisseling, dat hadden we nog nooit meegemaakt", vertelt De Faber.

Als na corona de schade en slachtoffers weer op het oude niveau zijn, weet de fractie van D66 genoeg. Begin 2023 spreekt de partij zich uit voor een verbod. "We vonden het niet meer uit te leggen dat de jaarwisseling steeds meer gevaarlijk gaat met geweld", blikt Tweede Kamerlid Hanneke van der Werf terug.

Ook de politie zit met de jaarwisseling in haar maag. Vanaf 2015 wordt steeds duidelijker hoe groot de impact van vuurwerkgeveel op agenten is, vertelt Ruud Verkuiljen, nationaal coördinator jaarwisseling bij de landelijke politie. Het verbod op vuurpijlen en knalvuurwerk dat sinds 2020 geldt, helpt daar niet tegen.

Vuurwerkslachtoffers

aantal behandelingen bij de spoedeisende hulp en huisartsenposten op 31 december en 1 januari

*) cijfers zijn gedeeltelijk op basis van een steekproef
© TROUW | BRON: VEILIGHEID.NL